

ОСОБЛИВОСТІ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ

На сьогоднішній день, коли дитину оточують постмодерністичні та еклектичні зразки культури дуже важко виховати життєві цінності та естетичні смаки. В друкованих виданнях, навіть дитячих, багато жорстокості, вульгаризму та повна відсутність естетики. Сучасні автори мають свої погляди, але для дитини початкової школи, які все сприймають буквально, такі погляди стають не зрозумілими та часто абсурдними. Якщо не розвивати з дитинства естетичні погляди дитини, разом з цим не розвиваються або пригнічуються інші погляди та почуття дитини. Як приклад, переглядаючи мультфільми про тварин, де ті постійно лупцюють один одного і сміються над цим, діти починають ставати жорстокими і вдаривши чи скривдивши когось вони не відчувають співчуття чи своєї провини, адже вони грали у ту ж гру, що і мультгерої, а їм обом було весело від цього.

Саме молодший шкільний вік є необхідною порою для формування естетичних поглядів дитини. В даний період починають закладатися принципи дитячої поведінки, її переконання, комунікативна складова, відношення до інших. Тому перед батьками та вчителем постає досить складна проблема виховання дитини, де головну роль повинно відіграти виховання моральних якостей і не просто їх виховання, але й постійне наслідування. Сьогодні з'явився так званий феномен «подвійного виховання», коли дитина говорить та робить у присутності вчителів та батьків те чого вони очікують від неї, а у середовищі дітей або за відсутності дорослих може нецензурно висловлюватись, ображати інших, вести себе негідно та розпусно [2, с. 10].

Питання естетичного виховання з педагогічної точки зору широко досліджувати видатні діячі вітчизняної педагогіки та освіти, серед них С. Русова, К. Ушинський, П. Каптерев, Е. Водолазова, С. Лисенкова, Е. Михеева. З філософської точки зору дане питання розглядали в своїх наукових працях М. Киященко, Ю. Борев, В. Ядов та І. Гончаров. Естетичне виховання з психологічної точки спробували дослідити І. Кон, Б. Ананьєв, Л. Виготський, Б. Теплов та інші.

Основними орієнтирами у розвитку естетичного виховання мають бути: розуміння на елементарному рівні краси творів мистецтва, любов до природи, вміння милуватися природою у будь-яку пору року, емоційне сприймання художніх видовищ фільмів, театральних вистав, читання художніх творів. Естетичні почуття можна також виховувати засобами трудотерапії: ліпленням, малюванням, декламування віршів, виготовлення аплікації.

До виховання естетичного смаку також відноситься прагнення до охайного зовнішнього вигляду, художнє оформлення класної кімнати, роз'яснення про негарні вчинки та формування елементів культури поведінки.

Звичайно, що кожен вчитель буде обирати самі ті заходи, які найкраще підійдуть до його учнів відповідно до індивідуального розвитку дітей та їх вікових особливостей. Які ж існують засоби виховання естетичного світобачення?

Найперше, це звичайно виховання дітей та їх естетичних смаків за допомогою природи та навколишнього середовища. Кожна пора року має свої кольори, свою музику, свій пейзаж і свій ритм життя, тому таке виховання буде урізноманітнене та захоплююче. Кожен раз милуючись природою дитина буде відкривати та досліджувати для себе щось нове. Дітей при цьому потрібно спрямовувати на відчуття ароматів квітів, на розглядання кольору та форми хмаринок, на будову та забарвлення квітів та дерев, на життя тварин у природі та в господарстві. Такі емоційні враження є найкращими вихователями дитини, адже саме природа є тим середовищем де все доступно і легко пояснити як для дитини, так і дитині іншим.

Твори мистецтва також є важливими та не менш цікавими засобом естетичного виховання. Художні та літературні твори вчать дітей як потрібно чинити в різних життєвих ситуаціях або ж навпаки показують, що їх очікує в разі неправильної поведінки, нетактовного висловлювання чи іншим поганих вчинків. Першими життєвими мудростями стають прислів'я та казки, які в короткій формі ознайомлюють учнів з багатовіковою народною мудрістю і не просто навчають, а й виховують позитивні вчинки та почуття.

Напевне найбагатішим засобом розвитку естетичних схильностей є музика. Прослуховування, обговорення та виконання музичних творів, звичайно ретельно підібраних відповідно педагогічно-психологічних вимог, дає колосальний потенціал дітям. Це і розвиток мовленнєвого апарату, комунікативної компетентності, і звичайно позитивний заряд емоцій. Музичні твори можна використовувати не тільки на уроках музичного мистецтва, але й під час будь-яких уроків. Розминка на уроці фізичної культури буде вдічі веселіша під рухливу пісеньку з виховним змістом про здоров'я, прослухавши куплетик пісеньки можна на уроці математики скласти задачу про почуте, на уроці української мови виписати почуті іменники, прикметники чи інші частини мови.

Нерозривні між собою залишаються і на сьогоднішній день естетичне виховання та праця. Дитина, яка сама виростила рослину, доглядає тваринку, щось висаджує у ґрунт вже є досить багатою в емоційному плані. Вчителю потрібно просто робити певні корективи спрямовуючи учнів до процесу виховання почуття прекрасного, художніх смаків. Потрібно в першу чергу пояснити естетику праці та важливе значення її результатів для дитини та всіх оточуючих. Тому діти початкових класів на уроках образотворчого мистецтва, трудового навчання виробляють такі речі практична цінність яких перш за все це краса.

Підводячи підсумки можна зробити наступні висновки про те, що виховання естетичних смаків у дитини повинен здійснювати вчитель, який сам має достатній художньо-естетичний рівень розвитку. Щоб здійснювати естетичне виховання учнів початкових класів потрібно залучати дітей до різних

видів мистецтв, збільшувати уявлення дітей про прекрасне, творчо розвивати закладені у дитини від природи здібності та вміння, урізноманітнювати форми та види роботи на всіх уроках та в позаурочний час.

Література

1. Аристова Л. Використання навчально-методичного комплексу "Музичне мистецтво" в естетичному вихованні молодших школярів / Л.Аристова // Мистецтво та освіта. – 2013. - № 3. - С. 10-13.

УДК 378.3+3.3.011.3-051:81

ГОПКО З. М.
Мукачівський державний університет

ЗМІСТ ТА ЗАВДАННЯ ЛІНГВОМЕТОДИЧНОЇ ОСВІТИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Сучасна соціально-економічна ситуація в країні характеризується швидкими змінами у всіх сферах життєдіяльності: розвитком інноваційних процесів, розширенням міжкультурних комунікацій, цінностей і пріоритетів. Школа завжди була, з одного боку, провідником основоположних ідей суспільства і держави, з іншого – «дзеркалом», в якому миттєво відбивалися всі проблеми і протиріччя бурхливих суспільних змін. У свою чергу, вчитель як одна з головних дійових осіб педагогічного процесу завжди опиняється в центрі переломних подій, багато в чому бере на себе відповідальність за успішність вирішення нових завдань, створює умови для максимальної адаптації підростаючого покоління до складних життєвих ситуацій. Саме тому, враховуючи останні зміни та реформи, що відбуваються в освіті, зокрема прийняття нового Державного стандарту початкової загальної освіти, який передбачає формування в учнів компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві, до вчителя висуваються нові вимоги [1].

Проблему компетентісно орієнтованої освіти активно досліджують вітчизняні науковці Н.Бібік, І.Єрмаков, О.Локшина, О.Овчарук, О.Савченко Н.Хоружа та інші. Поняття про лінгвометодичну компетентність як компонент методичної освіти спостерігаємо у дослідженнях таких вчених: О.Анісімова, Р.Боданової, О. Кочетової, О.Лебедевої, Л.Митіної, Т.Гущиної, О. Біляєва та ін. Складниками системи лінгвометодичної освіти майбутнього вчителя початкової школи є принципи, мета зміст, методи, організаційні форми навчання. При цьому система методичної освіти співвідноситься із загальними принципами їхнього функціонування та задовольняє формальні критерії цілісності, стабільності й оглядовості [3, с.24].

Стрижневою категорією, яка пов'язує воєдино всі складники освітньої системи та значною мірою детермінує результати освітнього процесу, є мета як системоутворюючий складник системи лінгвометодичної освіти майбутнього вчителя початкової школи. Головна мета системи методичної освіти майбутнього вчителя полягає в набутті студентом основ методичної компетентності. Вхідження України до європейського простору вищої освіти в контексті Болонського процесу передбачає модернізацію вітчизняної системи

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>